

## Indhold

INDLEDNING.....	2
1. ENERGI .....	3
Tema: VARME .....	3
Tema: VEDVARENDE ENERGI .....	4
Tema: ENERGIBESPARELSER .....	6
2. TRANSPORT .....	7
Tema: CYKELTRAFIK.....	7
Tema: KOLLEKTIV TRAFIK OG SAMKØRSEL .....	11
Tema: FOSSILFRI TRANSPORT .....	16
Tema: MOBILITET I DE MINDRE BYER .....	18
3. NATUR OG LANDBRUG.....	20
4. KLIMATILPASNING.....	21
Tema: HELHEDSORIENTERET PLANLÆGNING .....	21
Tema: KYSTBESKYTTELSE.....	22
Tema: SPILDEVAND .....	24
Tema: VANDLØB .....	25
Tema: GRUNDVAND.....	25
Tema: TØRKE, HEDE, VARME .....	26
5. ADFÆRD OG FORBRUG .....	27

## INDLEDNING

Vedlagte oversigt viser samtlige 72 klimaindsatser, men det er kun de indsatser der er i gang, igangsat og/eller planlagt til opstart i 2023, der gøres status for. Statussen opgøres ud fra trafiklysmodellen: Rød, gul, grøn:

- Grøn indikerer, at tiltaget forløber som forventet. Der er fremdrift og tiltaget virker som det er tiltænkt.
- Gul indikerer, at tiltaget ikke forløber som forventet. F.eks. manglende fremdrift. Justeringer af tiltaget overvejes
- Rød indikerer, at tiltaget er udfordret alvorligt eller gået i stå af omstændigheder, som kræver handling fra andre end projektlederen.

Øvrige indsatser, der ikke er sat i gang eller ikke vedrører 2023, er angivet med grå farve.

Af oversigten fremgår det at 63 indsatser allerede er sat i gang i 2023. Ud af disse er 39 grønne og 18 gule. Der er 6 indsatser, som var planlagt til at blive sat i gang i 2023, men som ikke er iværksat. De er derfor angivet som røde i oversigten.



## 1. ENERGI

Tema: VARME

Nr.	Indsats	Måltal	Status	Bemærkninger
1.1	<b>Produktion af grøn fjernvarme</b>	Fjernvarmeforsyninger har en CO <sub>2</sub> -neutral varmeproduktion senest i 2030.		<p>Afventer nationale udmeldinger. Regeringens oprindelige krav fra "Danmark kan mere II" om, at "fjernvarmeselskaberne inden udgangen af 2023 skal fremlægge en plan for udfasning af ledningsgas på deres egne rent varmeproducerende anlæg (gaskedler)", er siden udmøntet i Oplysningsbekendtgørelsen. Kravet er dog udmøntet uden tidshorisont og tilsynspligt, hvilket betyder at fjernvarmeselskaberne ikke skal komme med deres planer på et bestemt tidspunkt, og at planerne ej heller skal overholde en bestemt slutdato for udfasning af ledningsgas på deres egne rent varmeproducerende anlæg.</p> <p>Dette udgør en reel risiko for ikke at nå det nuværende måltal og medfører, at grundlaget for kommunens måltal for CO<sub>2</sub>-fri fjernvarmeproduktion senest 2030 derfor har ændret sig. Administrationen vil derfor lave en ny afklaring af tidshorisont og økonomi for måltallet.</p>
1.2	<b>Udbygning af fjernvarmenettet</b>	At varmeplanens mål for udrulning af fjernvarme i kommunen er realiseret senest ved udgangen af 2028.		<p>Indsatsen er i gang, men er delvis forsinket i enkelte områder op til 1-3 år. Administrationen forventer at godkende projektforslag for Skibby og Frederikssund by (inkl. Græse Bakkeby) i 2024, hvilket giver en lovpligtig tidshorisont til senest 2029.</p> <p>Ifølge Vestforbrænding og E.ON forventes udrulning af fjernvarme i Slangerup først realiserbart om et par år. Med godkendelse af projektforslag for Slangerup evt. i 2026, giver dette giver en lovpligtig tidshorisont til senest 2031.</p>

1.3	<b>Fællesvarme i gasområder uden fjernvarme</b>	Alle olie- og gasfyr i kommunen er udskiftet til CO <sub>2</sub> -neutrale opvarmningsformer inden 2035.		Screeninger for de bedste varmeløsninger i kommunens fem gaslandsbyer, hvor der ikke kan komme traditionel fjernvarme, har vist et positivt potentiale for fælles termonet i landsbyerne. For tiden hersker der dog tvivl om, hvilken lovgivning sådanne termonet skal reguleres efter. Energistyrelsen arbejder på en afklaring i løbet af 2024.
1.4	<b>Kommunikationsindsats til boliger udenfor fjernvarme – og fællesvarmeområder</b>	Alle olie- og gasfyr i kommunen er udskiftet til CO <sub>2</sub> -neutrale opvarmningsformer inden 2035.		Administrationen benytter sig af de nationale oplysningskampagner fra Energistyrelsen i kommunikationen til borgere, der bor udenfor fjernvarme – og fællesvarmeområder via breve og kommunens hjemmeside. Herudover vil kommunikationsindsatsen indgå under arbejdet med indsats 1.11.
1.5	<b>Udnyttelse af overskudsvarme - Energipartnerskab</b>	Den nuværende overskudsvarme vil blive fuldt udnyttet senest 2028 i takt med realiseringen af kommunens varmeplan.		Da tidshorisonterne i visse områder i kommunens varmeplan er forsinket 1-3 år (jf. punkt 1.2) påvirkes dette måltal ligeledes. I de forventede projektforslag indregnes både nuværende og kommende overskudsvarme. Kommunen arbejder grundlæggende på at udnytte den overskudsvarme der er til rådighed.
1.6	<b>Grøn varme i kommunens bygninger</b>	Senest i 2025 er der udarbejdet en ejendomsstrategi som beskriver, hvordan kommunen bruger egne bygninger mest økonomisk og energimæssigt klogt.		Administrationen er ved at beskrive proces for udarbejdelse af en ejendomsstrategi til senere politisk vedtagelse  Konverteringer sker løbende i takt med udbygning af fjernvarme i kommunen jf. ovenstående punkter for 1.2 og 1.3

Tema: VEDVARENDE ENERGI

Nr.	Indsats	Måltal	Status	Bemærkninger
1.7	<b>Udbygning af vedvarende energi</b>	Senest i 2030 har kommunen øget sin produktion af		Administrationen arbejder på analyser af mulige områder til solceller. Derudover inkluderes tanker om mere vedvarende energi også i kommunens kommunestrategi og -plan. Endeligt arbejder kommunens Energipartnerskab med at fremme øget produktion af vedvarende energi hos kommunens virksomheder,

		vedvarende energi med 35.000 MWh fra hhv. vind og sol.		og at indgå i energifællesskaber med disse. En af de lokale virksomheder, Topsil, opfører på nuværende tidspunkt et solcelleanlæg på 9.500 MWh.
<b>1.8</b>	<b>Screening af tagarealer til vedvarende energi</b>	Senest i 2025 har kommunen udarbejdet en screening af potentialet for opsætning solenergi på tagene i kommunens opland		Forundersøgelse med rådgiver er under opstart.
<b>1.9</b>	<b>Muligheder for solceller på kommunale tage</b>	Senest i 2025 har kommunen udarbejdet en screening, som belyser den mest fordelagtige business case for kommunen i forhold til opsætning af solceller på kommunale tage.		Der har været uklarhed om lovgrundlaget for opsætning af solceller på kommunale tage. Derfor har administrationen ikke prioriteret at igangsætte denne indsats før denne afklaring foreligger. Dette forventes at ske i løbet af 2024 og herefter fremlægges sagen politisk.

Tema: ENERGIBESPARELSER

Nr.	Indsats	Måltal	Status	Bemærkninger
1.10	<b>Energioptimering i kommunens drift</b>	I 2024 har vi udarbejdet en ejendomsstrategi.		Administrationen er ved at beskrive proces for udarbejdelse af ejendomsstrategi til senere politisk vedtagelse.  Kommunen er i fuld gang med at energioptimere i kommunens drift. Bl.a. er der indkøbt et Energistyringssystem (ENto) som er fuldt implementeret i 2024. Der gennemføres årligt energiforbedringer i de kommunale bygninger for ca. 3 mio. kr. I 2024 forventes der dog at blive energiforbedret for ca. 5,8 mio. kr.
		I 2030 har vi reduceret strømforbruget i kommunes gadebelysning med 35 procent i forhold til 2019.		Ved konvertering til LED-armaturer vil vi få en besparelse på kommunens strømforbrug.
1.11	<b>Energibesparelser i private boliger</b>	I 2023 vil vi iværksætte tilbud til udvalgte borgere om et energitjek af deres bolig for at understøtte tiltaget om energibesparelser i kommunen.		Klima, natur og energi besluttede på mødet den 15. august 2023 (sag 59), at forkaste tiltaget. Udvalget opfordrede i stedet til, at administrationen fremlægger et forslag til en kampagne til energioptimeringer i samarbejde med energioperatører. Dette arbejde er endnu ikke påbegyndt.  CO <sub>2</sub> reduktionen ved at gennemføre en kampagne vil være langt mindre end den reduktion, som der kan opnås gennem energitjek af borgernes boliger og den personlige rådgivning der følger med et energitjek.

## 2. TRANSPORT

### Tema: CYKELTRAFIK

Nr.	Indsats	Måltal	Status	Bemærkninger
2.1	<b>Skolebørn på cykel</b>	<p>60 % af alle ture under 5 km foretages til fods eller på cykel i 2030 (mod 48 % på cykel i 2021).</p> <p>Antallet af skolebørn der går eller cykler til skole i 2030 er minimum hhv. 25 % og 50 % (mod 17 % og 35 % i 2021).</p>		<p>Fortløbende indsats. I 2023 er der gennemført:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Kampagnen "Alle Børn Cykler".</li><li>• Cyklistprøver på 3. og 6. klassesetrin på alle skoler i kommunen</li><li>• Undersøgelse af elevernes valg af transportmiddel til skole.</li></ul> <p>Se også under nr. 2.3 og 2.5.</p> <p>Der er en generel tendens i samfundet med, at flere forældre vælger at køre deres børn i skole og det er svært at ændre dette adfærdsmønster. Det er et langt og sejt træk, der kræver ressourcer og økonomi til kampagner og andre adfærdstiltag.</p>
2.2	<b>Øget vedligehold af cykelstier</b>	<p>Der er udarbejdet en inspektion af cykelstinettet ultimo 2023.</p> <p>Der er udarbejdet en vedligeholdelsesplan ultimo 2024.</p> <p>Der er afsat ekstra midler til drift og vedligeholdelse af cykelstierne fra 2026-2045.</p>		<p>Der er i 2023 gennemført en inspektion af cykelstiernes tilstand ved hjælp af måleudstyr. Inspektionen indeholder dog ikke forhold såsom ramper, stibomme osv. som er også vigtig for cykelstiernes kvalitet. Denne undersøgelse laves i 2024.</p> <p>Inspektion af cykelstinet og hovedparten af renovering anbefales gennemført 2023- 2026.</p> <p>Herefter overgår projektet til almindelige drift.</p> <p>Udgift til renovering og udbedring kvalificeres, når analysearbejdet er færdigt. Meromkostninger vil indgå i forhandlingerne om investeringsplan til budget 2024-2026.</p> <p>Herefter finansieres indsatsen som en del budgettet til vej-og stivedligeholdelse.</p> <p>Der prioriteres ikke nok midler til renovering og fremtidig drift, hvilket forværrer cykelstiernes tilstand.</p>

2.3	<b>Sammenhængende cykelstinet</b>	<p>60 % af alle ture under 5 km foretages til fods eller på cykel i 2030 (mod 48 % på cykel i 2021).</p> <p>Antallet af skolebørn, der går eller cykler til skole i 2030 er minimum hhv. 25 % og 50 % (mod 17 % og 35 % i 2021).</p>		<p>Der er i 2023 anlagt:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Cykelsti til Kulhuse,</li> <li>• Forbedret krydsningsforhold i krydset Landerslevvej/ Hyllestedsvej</li> <li>• Fællesstier på Saltsøvej.</li> </ul> <p>Herudover påbegyndes der anlæg af cykelstier på Københavnsvej i 2024.</p> <p>Alle projekter er fra kommunens cykelstiplan.</p> <p>Finansiering af fremtidige cykelstiprojekter i cykelstiplanen er ikke besluttet, men vil indgå i budgetforhandlinger i 2024 og frem. Delvis finansiering søges opnået via puljemidler.</p> <p>Der er afsat meget få midler til cykelstier i investeringsplanen fra 2026 og frem, hvilke kan sætte udbygningen af et sammenhængende cykelstinet i stå.</p>
2.4	<b>Grøn transport i erhvervslivet</b>	<p>Der er gennemført en undersøgelse af de unges transportvaner og deres tilfredshed. med transportmuligheder inden 2025.</p> <p>Der er gennemført en kommunikationsindsats for at fremme brugen af grønne transportmidler i arbejdstiden inden 2024.</p> <p>Der er gennemført en undersøgelse af kommunens medarbejders transportvaner inden 2024.</p>		<p>Der er gennemført et pilotprojekt på to virksomheder i kommunen i 2023, hvor der bl.a. er lavet en transportvaneundersøgelse, opfordret til samkørsel og cyklisme.</p> <p>Herudover er der planlagt en cykelkampagne og samkørselskampagne for de kommunalt ansatte i 2024. Kampagnerne indledes med en transportvaneundersøgelse.</p>



2.5	<b>Kampagner for bevægelse</b>	<p>Der er lagt en plan for lokale kampagner og udviklet et koncept og årshjul for de nævnte kampagner</p> <p>Der er gennemført minimum 3 nye kampagneinitiativer inden udgangen af 2024.</p>		<p>Cyklistforbundets skolekampagne "Alle Børn Cykler" er gennemført i 2023 med stor succes.</p> <p>Der er planlagt en ekstra lokal indsats for højere deltagelse i Cyklistforbundets virksomhedskampagne "Vi cykler til arbejde" i 2024. Der er derudover planlagt to nye kampagner i 2024 i samarbejde med Dansk Skolecykling. Kampagnerne er målrettet henholdsvis skolebørn og deres forældre samt seniorer.</p> <p>Tiltagene gennemføres med eksisterende ressourcer. Der er frigivet midler i 2023 og 2024 til indsatsen. Der skal afsættes et årligt beløb til kampagner på ca. 150.000 kr. årligt, såfremt der skal opnås en vedvarende effekt af indsatsen.</p>
2.6	<b>Test en elcykel</b>	<p>Der er udlånt elcykler til 50 borgere og ansatte årligt inden udgangen af 2025.</p> <p>35 % af borgerne ejer en elcykel i 2030 (mod 19 % i 2022)</p>		<p>I 2023 har der været udlånt elcykler til:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 20 Campuselever i forbindelse med lukningen af Kronprins Frederiks Bro.</li> <li>• 20 borgere, der normalt kører i bil på arbejde. Ca. halvdelen har efterfølgende købt en elcykel selv og knap halvdelen ønskede at købe en, men skulle spare op først.</li> <li>• 20 ansatte hos to lokale virksomheder i kommunen.</li> </ul> <p>Tilbagemeldingen fra alle tre målgrupper har været, at de er blevet mere motiveret til at cykle og at elcyklen også har erstattet bilen til fritidsture.</p>
2.7	<b>Hastighedstilpasninger</b>	<p>Der er etableret flere nye hastighedszoner og veje med nedsatte hastigheder i 2027.</p> <p>60 % af alle ture under 5 km foretages til fods eller på cykel i 2030 (mod 48 % på cykel i 2021).</p> <p>Antallet af skolebørn, der går eller cykler til skole i</p>		<p>Tiltager er pt. i bero.</p> <p>Plan og Teknik har i 2023 godkendt og afsat midler til, at der etableres 40 km/t zoner for 8 nye områder/veje i de fire største byer. Der er kun afsat midler til skiltning. Politiet vil ikke give samtykke til zonerne medmindre der også etableres fartdæmpende foranstaltninger. Plan og Teknik har afvist at efterkomme politiets krav og i stedet anmodet om, at der klages over politiets manglende samtykke hos Rigspolitichefen. Administrationen afventer svar.</p> <p>Der er risiko for, at Rigspolitichefen afviser klagen og derfor forudsætter gennemførelse af projektet, at der afsættes midler til etablering af fartdæmpende foranstaltninger.</p>

		2030 er minimum hhv. 25 % og 50 % (mod 17 % og 35 % i 2021)		Der er afsat 0,5 mio. kr. til projektet i 2023. Der er ikke afsat midler til hastighedsdæmpende foranstaltninger, som pt. er en forudsætning for politiets samtykke. Vurderes at koste et sted mellem 250.000-600.000 kr.
<b>2.8</b>	<b>Mobilitetsregnskab</b>	Der er udført et mobilitetsregnskab inden udgangen af 2025.		Der er som forløber til mobilitetsregnskabet udarbejdet et cykelregnskab, der er et værktøj til at følge udviklingen i borgernes cykling. Cykelregnskabet bliver tilgængeligt på kommunens hjemmeside i løbet af foråret 2024.  Der er behov for at afsætte midler i 2025 til at udarbejde et nyt mobilitetsregnskab, herunder en ny transportvaneundersøgelse blandt borgerne. Udgiften hertil estimeres til at være: 300.000 kr.

Tema: KOLLEKTIV TRAFIK OG SAMKØRSEL

Nr.	Indsats	Måltal	Status	Bemærkninger
<b>2.9</b>	<b>Fremme mulighederne for at kombinere kollektiv trafik med andre transportformer</b>	Der er lavet test af flere first-og last-mileløsninger inden udgangen af 2024.  Der er gennemført knudepunktsanalyse for Vinge St. og Frederikssund St. inden udgangen af 2024. Der foretages før-og eftertællinger de steder, hvor der er lavet forbedringer i faciliteterne for kombinationsrejsende		Knudepunktsanalysen for Frederikssund station er igangsat. Produktet er et indsatskatalog. Indsatsen skulle have været i gang sat i 2023, men blev udsat til 2024. Den er nu i gang og forventes at overholde tidsplanen.  Der er dialog med private udbydere af first og last mile løsninger, der muligvis vil resultere i et forsøgsprojekt inden udgangen af 2024.

2.10	<b>Samkørsel på arbejdspladser</b>	<p>Der er etableret et samarbejde med arbejdspladser og ungdomsuddannelser om udbredelse af brugen af samkørselsplatforme.</p> <p>Der er etableret en samkørsels-klub på kommunen rådhus inden udgangen af 2024.</p> <p>Mindst 25 % af borgerne benytter samkørsel i forbindelse med pendling i 2030 (mod 11 % i 2021)</p>		<p>Der har i 2023 været indledt et samarbejde med Frederikssund Gymnasium og U/Nord omkring samkørsel. FDM, som kommunen har indgået en 2-årig aftale med, har været tilstede på uddannelsesinstitutionerne over flere omgange og promoveret samkørselsapp'en Ta`Med. I app'en er der oprettet en samkørselsklub for Campuselever.</p> <p>Der har ligeledes været gennemført en samkørselskampagne på to udvalgte virksomheder i kommunen i samarbejde med Frederikssund Erhverv og FDM.</p> <p>I efteråret 2024 gennemføres en samkørselskampagne på Rådhuset i Frederikssund og Slangerup.</p>
2.11	<b>Bedre kollektiv trafik til Hillerød</b>	<p>Linje 65E har fået fordoblet antallet af afgangene inden udgangen af 2025.</p> <p>Der er gennemført fremkommelighedstiltag på linjens rute mellem Frederikssund og Hillerød inden udgangen af 2025.</p> <p>Passagertællinger kan vise stigningen i andelen af pendlerne til Hillerød</p>		<p>Der er igangsat dialog med Region Hovedstaden om finansiering af flere afgangene.</p> <p>Der vil blive gennemført fremkommelighedstiltag i både Frederikssund og Hillerød i 2024.</p> <p>Movia har udarbejdet et fremkommelighedskatalog med flere projektforslag, der bliver lagt op til politisk behandling i 2024.</p> <p>Projektet i 2024 finansieres af Teknisk Anlægspulje. Hovedparten af projektet finansieres af hhv. staten og regionen.</p> <p>Omkostninger til nye projekter vil indgå i budgetforhandlinger i 2024 og frem. Delvis finansiering af fremkommelighedsprojekter søges opnået via puljemidler. Der er ikke afsat midler til udvidelser i busdriften på nuværende tidspunkt.</p>

		<p>benytter kollektiv trafik på strækningen Frederikssund - Hillerød st. Frederikssund kommune har en ambition om, at andelen er steget til 15% i 2030 (mod 3% i 2021)</p>		<p>Der er ikke afsat midler til busfremkommelighedsprojekter i investeringsplan endnu. Movia har udarbejdet et fremkommelighedskatalog med flere projektforslag, der skal forkorte rejsetiden mellem Skibby og Frederikssund. Der er indtil videre ikke afsat midler i Investeringsplanen i 2025 til disse projekter.</p>
2.12	<p><b>Fra Skibby til Frederikssund på &lt;20 min.</b></p>	<p>Der er gennemført fremkommelighedstiltag på linjens rute mellem Frederikssund og Hillerød inden udgangen af 2025</p> <p>Passagertællinger kan vise stigningen antallet af rejsende med bus fra Skibby til Frederikssund. Kommunen har en generel ambition om, at mindst 25 % af borgerne benytter kollektiv trafik mere end en gang om ugen i Frederikssund Kommune i 2030 (mod 11% i 2021)</p>		<p>Der vil blive gennemført fremkommelighedstiltag ved Frederikssund Station i 2024. Projektet er delvis finansieret via den statslige pulje til bedre busfremkommelighed.</p> <p>Movia har udarbejdet et fremkommelighedskatalog med flere projektforslag, der skal forkorte rejsetiden mellem Skibby og Frederikssund. Der er indtil videre ikke afsat midler i Investeringsplanen i 2025 til disse projekter.</p>

2.13	<b>Opgradering af lokalbusser</b>	<p>Der er afsat ekstramidler på budget til kollektiv trafik i 2025 og frem til øget busdrift.</p> <p>Passagertællinger kan vise stigningen antallet af passagerer på de lokale buslinjer. Kommunen har en generel ambition om, at mindst 25 % af borgerne benytter kollektiv trafik mere end en gang om ugen i Frederikssund Kommune i 2030 (mod 11% i 2021)</p>		Administrationen er sammen med Movia i gang med at lave et oplæg til trafikbestillingen med forslag til, hvordan lokalbusserne kan opgraderes. Forlagene lægges frem til politisk behandling i løbet af 2024.
2.14	<b>Gratis bustransport for pensionister - Pilotprojekt</b>	<p>Pilotprojektet er gennemført inden udgangen af 2026.</p> <p>Før- og eftertællinger af passagertal i forsøgsperioden skal dokumentere effekten af gratis bustransport for pensionister</p>		Projektet igangsættes i 2026.
2.15	<b>Gratis lokalbusser - Pilotprojekt</b>	<p>Pilotprojektet er gennemført inden udgangen af 2027.</p> <p>Før- og eftertællinger af passagertal i forsøgsperioden skal</p>		Projektet igangsættes i 2027.

		dokumentere effekten af gratis bustransport for pensionister		
<b>2.16</b>	<b>Fremme delebilsordninger</b>	<p>Vi har afdækket behovet for parkeringspladser til delebiler i planlægningen</p> <p>Vi har afdækket delebilsoperatørens kommercielle interesse for at stille delebiler til rådighed på kommunens parkeringsarealer.</p> <p>Vi har udbredt kendskabet til delebilsordninger via kampagner</p>		Administrationen har i 2023 haft dialog med en delebilsudbyder. Dialogen fortsætter i 2024.

Tema: FOSSILFRI TRANSPORT

Nr.	Indsats	Måltal	Status	Bemærkninger
2.17	<b>Etablering af ladestandere</b>	<p>Der er lavet en plan for, hvor de kommunale ladestandere skal placeres inden udgangen af 2024.</p> <p>Der er etableret offentligt tilgængelige ladestandere til elbiler ved kommunens egne bygninger med mere end 20 parkeringspladser inden 2026, samt arbejde for at der er mulighed for at oplade på centrale offentlige parkeringspladser eller tankstationer.</p> <p>Andelen af borgere, der anvender fossildrevne biler til og fra arbejde/uddannelse, skal falde fra 73% til 50% senest i 2030.</p>		<p>Der er udarbejdet udbud på opsætning af ladestandere. Udbuddet er besluttet endeligt politisk i starten af marts måned 2024. Derefter sættes arbejdet i gang.</p>

2.18	<b>Fossilfri kollektiv trafik</b>	Alle busser i kommunen er fossilfri inden udgangen af 2030.  CO2 -udledningen fra busserne måles løbende i Movias Miljøregnskab.		En stor del af busserne er allerede omlagt til el-drift. 61% af bustimerne på de lokale og tværkommunale linjer køres i dag af en elbus. De sidste busser i busnettet bliver omlagt til el inden udgangen af 2026 herunder de regionale linjer.  Movia foreslår i deres nye Mobilitetsplan, at det er et krav at alle nye personbiler i flextrafikken er elbiler fra 2025. Teknologien for de større el-biler i flextrafik er pt. ikke klar til, at der stilles samme krav.
2.19	<b>Kommunale elbiler</b>	Kommunens bilpark er fossilfri senest i 2030.		Kommunens bilflåde udskiftes løbende til 100% eldrevne. Tilhørende ladestandere følger med.
2.20	<b>Fossilfri varetransport til kommune</b>	Varetransport til kommunens arbejdspladser foregår med fossilfri køretøjer senest i 2030.		Kommunen kan stille krav til leverandører om anvendelse af fossilfri varelevering til Frederikssund Kommune. Teknologien er under udvikling og indføres i takt med, at markedet og infrastrukturen er modent til at foretage levering med fossilfri drift.
2.21	<b>Fossilfri godstransport – alle transporter i kommunen</b>	Andelen af godstransporter, der er fossilfri er faldet.		Tidshorizont afhænger af modning af teknologien for lastbiltransport.
2.22	<b>Nul-emissionszone</b>	Der er etableret en nul-emissionszone i Frederikssund By senest i 2040.		Forslaget afventer omstilling af bilparken til el.
2.23	<b>Kulhusfærgeren</b>	Kulhusfærgeren er eldrevet inden udgangen af 2030.		Der arbejdes på en finansieringsløsning.



Tema: MOBILITET I DE MINDRE BYER

Nr.	Indsats	Måltal	Status	Bemærkninger
2.24	Flere funktioner i lokalområdet	<p>Der er indgået samarbejder med lokale og eksterne aktører om udvikling af løsninger.</p> <p>Der er iværksat et eller flere pilotprojekter, der mindsker behovet for transport, inden udgangen af 2024.</p> <p>Der er gennemført et pilotprojekt til fremme af lokale mobilitetsfællesskaber i én af kommunens landsbyer inden 2025</p>		Der er ikke arbejdet på projektet i 2023 på grund af manglende medarbejderressourcer. Det tilstræbes at igangsætte projektet i 2024.
2.25	<b>Hjemmearbejde</b>	Tilfredsheden med mobil- og internetdækningen i de mindre byer er steget til 85 % i 2030 (mod 61 % i 2021).		Der arbejdes løbende på at udrulle fibernet i kommunen. Tilfredshed måles i forbindelse med opdatering af mobilitetsregnskabet i 2025.

2.26	<b>Mobilitet i landområder</b>	Tilfredsheden med transportmuligheder i de mindre byer er steget til 50% i 2030 (mod ca. 30 % i 2021).		Der er i 2023 udført følgende aktiviteter: forsøg med blafferbænke, opgradering af stoppested med overdækket cykelparkering, forslag til forsøg med studieflex, dialog med privat udbyder om etablering af mobilitetshubs i landsbyer. Bruttoliste over mulige placeringer udarbejdet.
2.27	<b>Opgradering af busholdepladser i landsbyer</b>	Tilfredsheden med transportmuligheder i de mindre byer er steget til 50% i 2030 (mod ca. 30 % i 2021).		Igangsættes som planlagt.

### 3. NATUR OG LANDBRUG

Nr.	Indsats	Måltal	Status	Bemærkning
3.1	<b>Mere skov og flere træer i byerne</b>	I 2030 er der rejst 400 ha ny skov målt i forhold til 2019 (baseline).  I 2025 har vi revurderet kommuneplanen, hvor skov i dag er uønsket.		Naturstyrelsen har udpeget arealer, som svarer til de 400 hektar. Det er Naturstyrelsen der løbende sørger for at beplante disse arealer. Beplantningsprojekterne er meget afhængige af frivillige aftaler med private lodsejere.
3.2	<b>Vådområder og lavbundsarealer</b>	I 2024 har vi kortlagt arealer, der kan danne grundlag for en ansøgning om støtte midler. Målet er, at der er udtaget 1 km <sup>2</sup> lavbundsareal senest i 2030.		Der findes en screening fra 2021 der viser 14 større potentielle projektområder og kommunen indgår i en vandoplandsstyregruppe i vandområdeplanregi. Der er imidlertid ikke iværksat yderligere undersøgelser på baggrund af 2021 screeningen siden og p.t. er der ikke afsat ressourcer til at arbejde målrettet på området.  Der er lagt en sag op til Klima, natur og energi i april 2024. Indsatsen kræver flere ressourcer svarende til ½-2 årsværk i fem år.
3.3	<b>Kulstoflagring med ålegræs</b>	Der er etableret et stenrev inden 2030.		Der er ingen igangværende eller planlagte initiativer på området. Kommunen følger andre igangværende initiativer fra frivillig og statslig side.
3.4	<b>Drift af kommunens arealer</b>	Reduktionskrav i driftskontrakt overholdes.		Tiltaget forløber som planlagt.
3.5	<b>Samarbejde med landbruget om grøn omstilling</b>	Senest i 2025 har vi etableret samarbejder med landboforeninger og landmænd i kommunen.		Arbejdet er ikke påbegyndt.

#### 4. KLIMATILPASNING

Tema: HELHEDSORIENTERET PLANLÆGNING

Nr.	Indsats	Måltal	Status	Bemærkninger
4.1	<b>Koordinering og sammentænkning af løsninger</b>	I 2024 er der nedsat en arbejdsgruppe på tværs af de vandrelaterede fagområder, der arbejder med helhedsorienteret vandplanlægning.		Administrationen har igangsat et samarbejde med Egedal Kommune omkring en fælles vandhåndteringsstrategi for Sillebro Å.
4.2	<b>Klimatilpasning i planlægning</b>	I 2025 har vi revurderet kommuneplanlagte byudlæg og planer af ældre dato i forhold til, om de stadig er hensigtsmæssige og bæredygtige i forhold til afledning af regnvand, stormflod, vandløb og grundvand.		Klimatilpasning er indarbejdet i Planstrategi 2023 og hensigter for den blå-grønne struktur i Vinge indarbejdes i Kommuneplan 2025. Det vurderes altid i lokalplaner muligheder for at håndtere regnvand på overfladen og mulighed for synergieffekter. Der er udarbejdet principper for regnvandsbassiner med fokus på dobbeltfunktioner.

<b>4.3</b>	<b>Klimatilpasning i anlægsprojekter</b>	Vi vil løbende vurdere klimatiltag i anlægsprojekter.		Ved anlægsprojekter indarbejder vi genbrugsmaterialer i de mængder som er muligt i forhold til at styrken i anlægget ikke svækkes.
<b>4.4</b>	<b>Naturprojekter med klimatilpasning</b>	Vi vil løbende vurdere Naturhandleplanens indsatser.		Arbejdet ikke påbegyndt.

Tema: KYSTBESKYTTELSE

Nr.	Indsats	Måltal	Status	Bemærkninger
<b>4.5</b>	<b>Gennemførelse af tre planlagte kommunale fællesprojekter</b>	I 2025 er igangværende kystbeskyttelsesprojekt er gennemført.		Kommunale fællesprojekter kan først gennemføres, når der er aftalt en bidragsfordelingsmodel. Kommunen dækker projekteringsomkostninger og stiller kommunegaranti for et anlægslån som digelagene optager igennem kommunekredit. Dette lån dækker anlægsudgifter og påvirker ikke kommunens anlægsramme. Der er desuden mulighed for at søge statens støtte til kystbeskyttelsesprojekter. Statens pulje til kystbeskyttelse i 2022 har bevilget 2,1 mio. kr. i støtte til anlæg af Hyllingeriis projektet.
<b>4.6</b>	<b>Stormflodssikring af Frederikssund Bymidte</b>	I 2026 er projektområdet kystbeskyttet.		
<b>4.7</b>	<b>Kyststrategi</b>	Kyststrategi er vedtaget i 2024		Tiltagets for-fase er udført. Projektbeskrivelse for strategi færdiggøres i 2024. Og strategien forventes endelig vedtaget i 2025.

4.8	<b>Prioriteringsplan for kystbeskyttelse</b>	Prioriteringsplan vedtaget i 2024 (den blev vedtaget i 2023).		<p>Prioriteringsplanen er godkendt.</p> <p>Nye kystbeskyttelsesprojekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Projekt ved Kignæs opstartes i 2024. Finansiering er på plads.</li> <li>- Projekt ved Dalby Huse opstartes i 2025</li> </ul> <p>Investeringsbehovet fra 2025 og frem er ukendt, men anslås at være mellem 0,5-1 mio. kr./år.</p>
4.9	<b>Implementere et skadesberegnaværktøj</b>	Skadesberegnaværktøj er implementeret i 2023		Der kan være behov for en mindre investering til opgradering af værktøjet i GIS i 2024.
4.10	<b>Samarbejde om regional løsning</b>	Formaliseret samarbejde er iværksat i 2023.		Indsatsen er udskudt, men forventes iværksat i 2024. Opstart af samarbejde med nabokommuner kræver dialog og afklaring. Eventuelt finansieringsbehov er ikke afklaret på nuværende tidspunkt.
4.11	<b>Ansøge om statslige puljer til kystbeskyttelse</b>	Den opnåede støtte besluttet af Kystdirektoratet som en samlet afvejning i mellem de ansøgte projekter.		Der er ansøgt om støtte til relevante projekter i både 2022 og 2023, hvor der blevet givet støtte til et projekt i 2022, men ikke til projektet i 2023. Der ansøges igen i 2024.
4.12	<b>Naturbaseret kystbeskyttelse</b>	Vurderes løbende.		Indgår i arbejdet med kyststrategien (4.7). Administrationen vil tage højde for, at kystbeskyttelse etableres med henblik på så vidt muligt at bevare den eksisterende natur i projektområderne og samtidig leve op til hensynene i kystbeskyttelsesloven ud fra en helhedsorienteret vurdering. Med naturbaseret kystbeskyttelse er naturen medspiller i beskyttelsen.

Tema: SPILDEVAND

Nr.	Indsats	Måltal	Status	Bemærkninger
4.13	<b>Klimatilpasning tænkes ind i ny spildevandsplan</b>	2023 er der udarbejdet en ny spildevandsplan.		Planen er færdiggjort og forventes politisk godkendt i maj 2024.

4.14	<b>Differentieret serviceniveau for oversvømmelse</b>	<p>I 2030 er der godkendte områdeplaner for at håndtere øgede regnmængder i kloaksystemet.</p> <p>I 2050 er kloaksystemet klimatilpasset til et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau</p>		<p>Politikerne har valgt spor B, som er synergi til samfundsøkonomi og højere serviceniveau i 2023. Der er gjort klar til igangsættelse i 2024. Områdeplanen giver flere muligheder for klimatilpasning og byudvikling.</p>
------	---	--	--	---

Tema: VANDLØB

Nr.	Indsats	Måltal	Status	Bemærkninger
4.15	<b>Robusthedsanalyser for Sillebro Å og Græse Å</b>	Robusthedsanalyser gennemført i 2023.		Er gennemført.
4.16	<b>Klimalavbundsprojekter</b>	Der er udtaget 1 km <sup>2</sup> lavbundsareal senest i 2030.		Naturstyrelsen har igangsat forundersøgelser.
4.17	<b>Koordinering af vandløb på tværs</b>	Deltager aktivt i vandløbssamarbejder.		Kommunen indgår i forskellige vandoplandsstyregrupper (VOS). Opgaven er dog ikke reelt opstartet.
4.18	<b>Sikring af Frederikssund bymidte mod oversvømmelse fra Sillebro Å</b>	I 2035 er risikoområder omkring byer sikret mod oversvømmelse fra vandløb.		Der findes allerede 3 sluser i Sillebro å. Den ene er p.t. i stykker men bliver repareret. Ved stormen i julen 2023 skete der ingen skade forårsaget af forhøjet vandstand i Sillebro Å. Det er dog ikke en garanti mod fremtidige skader. Der arbejdes pt. på et yderligere sikringsniveau omkring Sillebrocentret.

Tema: GRUNDVAND

Nr.	Indsats	Måltal	Status	Bemærkninger
4.19	<b>Ny vandforsyningsplan</b>	Ny vandforsyningsplan er vedtaget i 2024		Opgaven kræver tilførte ressourcer.
4.20	<b>Udarbejdelse af nedsivningspotentialekort</b>	Nedsivningspotentialekort udarbejdet i 2023		Tiltaget forventes udført i regi af LIFE ACT – afklaring herom forventes til juni 2024
4.21	<b>Dataindsamling til vurdering af det terrænnære grundvand</b>	Dataindsamling iværksat i 2023 og opdateres fremadrettet		Tiltaget forventes udført i regi af LIFE ACT – afklaring herom forventes til juni 2024



Tema: TØRKE, HEDE, VARME

Nr.	Indsats	Måltal	Status	Bemærkninger
4.22	<b>Kortlægning af risici og handlemuligheder vedr. tørke og hede­bølge</b>	Kortlægning af risici og handlemuligheder vedr. tørke og hede­bølge. I 2025 har vi udarbejdet en plan for, hvordan vi bliver modstandsdygtig overfor tørke, hede og varme		Igangsættes som planlagt.

## 5. ADFÆRD OG FORBRUG

Nr.	Indsats	Måltal	Status	Bemærkninger
5.1	<b>Kommunens egne vareindkøb</b>	<p>I 2023 er der nedsat en tværorganisatorisk arbejdsgruppe, som skal komme med anbefalinger til klimavenlig mad og mindre madspild.</p> <p>Senest i 2024 er der vedtaget retningslinjer for begrænsning af forbruget på klimabelastende fødevarer, herunder særligt kød og fastsat krav til procentandelen af økologiske fødevarer.</p> <p>Indkøb af forbrugs- og kontorartikler sker i form af miljømærkede produkter, hvor det er muligt.</p> <p>Indkøb af LED-lyskilder til kommunens bygninger fra de to bedste energiklasser i energimærkningen.</p> <p>I 2023 har vi taget stilling til om vi skal deltage i digital genbrugsplatform for kontormøbler</p>		<p>Grøn indkøbsstrategi 2024-2025 blev vedtaget i december 2023. Strategien opstiller mål for, at kommunens indkøb skal være mere bæredygtige og medføre mindre udledning af skadelige gasser.</p> <p>Der er udpeget fem fokuskategorier, hvor indkøb med en klimatanke kan medvirke til at reducere kommunens samlede udledning:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Fødevarer</li> <li>• Forbrugsartikler</li> <li>• Kontorartikler</li> <li>• Belysning i kommunale bygninger</li> <li>• Møbler</li> </ul>

5.2	<b>Kommunens udbud og kontrakter</b>	Dokumentere fremdriften på ovenstående indsatser hvert år		<p>Udbud og Kontrakt bistår fagområderne med udarbejdelse af aftaler inden for affaldsindsamling, vedligeholdelse af grønne områder og vintervedligeholdelse.</p> <p>Det forventes, at Byrådet i 2024 godkender udbudsmaterialet for affaldsindsamlingen, som påbegyndes i oktober 2026, med et vilkår om at leverandøren overvejende skal anvende indsamlingsbiler med drivmiddel el. Tilsvarende krav vil kunne stilles i øvrige kontrakter, når maskiner, biler og infrastrukturen er klar til eldrift.</p>
5.3	<b>Mere og bedre genanvendelse</b>	<p>Andelen af husholdningsaffald til genanvendelse øges til 55% i 2030.</p> <p>I 2024 afvikles kommunens egne events med fokus på at begrænse engangsemballage og med øget affaldssortering.</p> <p>I 2024 har vi i samarbejde med aktører udviklet et koncept til afvikling af bæredygtige festivaler og events.</p>		<p>Målet er nået.</p> <p>Arbejdet er ikke igangsat.</p>
5.4	<b>Lokale klimainitiativer</b>	<p>I 2023 er lagt en plan for, hvordan klimaindsatsen forankres i hele organisationen</p> <p>I 2023 tages stilling til om det skal være muligt at søge økonomisk støtte til projekter, der kan bidrage til omstillingsprocessen</p> <p>I 2023/24 udvikles et projekt om, hvordan der kan opbygges mere viden om klimatiltag i organisationen</p>		<p>Den interne forankring af klimaindsatsen samt stillingtagen til muligheden for at søge økonomisk støtte til klimaprojekter er flyttet til 2024. Baggrunden skyldes nyansættelse af programleder, som har taget tid.</p> <p>Der har været igået samarbejder med en række lokale frivillige organisationer, Frederikssund Erhverv, Frederikssund Gymnasies miljøråd, Ungerådet og biblioteket i forbindelse med verdensmålsugen (uge 17). Den nationale klimahandledag (om torsdagen) blev afholdt i Parkteatret med deltagelse af lokale politikere.</p>

5.5	<b>Ungeklimaråd</b>	I 2023 skal Ungeklimarådet nedsættes og de første projekter skal være igangsat.		<p>Der er ikke blevet nedsat et decideret ungeklimaråd, men de unge på Campus har været inddraget i konkrete projekter/events. Campuseleverne har deltaget i en debataften om klimatilpasning med DMI, i paneldebat i forbindelse med klimahandledagen i Parkteatret, i projekter med samkørsel og test-en-elcykel og i en længere designworkshop, hvor de skulle designe deres kommende busstoppested.</p> <p>Herudover har kommunens ungeråd været med i klimahandledagen, hvor de gik modeshow i genbrugstøj.</p> <p>Endelig har elever fra FGU produceret stoppestedsinventar, hvor de har taget udgangspunkt i Campuselevernes arbejde med design.</p>
5.6	<b>Fremme bæredygtighed ved byudvikling</b>	<p>I 2024 har vi udviklet et inspirationskatalog til at fremme dialogen om bæredygtighed i vores byudviklingsprojekter.</p> <p>Vi udvikler vores byer med blik for forebyggelse og håndtering af klimaudfordringerne.</p> <p>Vi tager dialogen med developere, så vi kan få principper for bæredygtighed ind i byudviklingsprojekterne</p>		I Kvalitetsprogram for Vinge er der indarbejdet en vision for bæredygtig byudvikling i Vinge. Arbejdet derfra vil indgå i inspirationskatalog for dialogen om byudviklingsprojekter i hele kommunen.
5.7	<b>Klimahensyn i politiske beslutninger</b>	I 2025 har kommunen dannet sig et overblik over relevante beregningsmodeller, og hvordan disse bedst implementeres i politiske beslutninger og i administrationen.		Administrationen har opstartet et nationalt kommunalt netværk i regi af KTC, for de kommuner som arbejder med at implementere klimabudgetter i politiske indstillinger. CONCITO og klimaalliancen har indgået et samarbejde med netværket som projektleder for at udvikle et fælles (open source) beregningsværktøj til at implementere klimabudgetter i politiske indstillinger.